

Magyarsággkutató Tudományos Társaság
Naučno društvo za hungarološka istraživanja
The Scientific Association for Hungarology Research
24000 Szabadka – Subotica, Branislava Nušića 2/1, Szerbia – Srbija
E-mail: irengm@tippnet.rs www.mtt.org.rs

Tartalmi beszámoló
a *Magyarsággkutató Tudományos Társaság*
tevékenységéről

MTA Titkárság
2012. évi műhelytámogatása

Szerződés szám: H-017/2012.

Szabadka, 2012

2012. évi tevékenységi beszámoló

I. Az MTT kutatói és konferencia tevékenysége

1.

A tevékenység címe: *Migrációs modellek, életvitelek* – empirikus kutatás, elemzés és tanulmányírás

A tevékenység megvalósításának ideje: 2012. április–december

Kutatási téma: *A migrációs és remigrációs folyamatok az Alföldön és a Vajdaságban 1990–2010*;
Projekt címe: *Voice of the Village; A hely szelleme – Kapcsolattartás az elszármazottakkal*.
Hungary-Serbia IPA Cross-border Co-operation Programme, HUSRB/1002/222/033. Megrendelő:
Kistérségek Fejlesztéséért Tudományos Egyesület, Academic Society for the Development of the
Micro-regions Budapest. Vajdasági projektpartner: Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, Zenta.
2012.

2.

Projektmunka – empirikus kutatás, elemzés és tanulmányírás. A tevékenység címe: *A Vajdasági magyarok esélyegyenlőségének a vizsgálata a régió munkaerőpiacán*.

A tevékenység megvalósításának ideje: 2012. február–december

Projektmunka rövid leírása:

Régió specifikus demográfiai adatgyűjtés, foglalkoztatottsági adatok

A résztvevők száma: Gábrity Molnár Irén, Takács Zoltán, Ágyas Réka, Szügyi Éva és a kérdezőbiztosok (10)

3.

A tevékenység címe: *Szerb állampolgárok Magyarországon*. Projektmunka – empirikus kutatás, elemzés és tanulmányírás

A tevékenység megvalósításának ideje: 2012. február–november

Projektmunka Kincses–Kovács Kft. Budapest a Magyar Belügyminisztérium részére. Támogató:
Európai Unió Európai Integrációs Alap. Kutatás vezető: Dr. Kincses Áron a Károli Gáspár
Református Egyetem. Kiemelt kutatók: Dr. Gábrity–Molnár Irén, Dr. Illés Sándor, Dr. Karácsonyi
Dávid. Azonosító szám: EIA/2011/1.3.5. Budapest.

A résztvevők száma: Gábrity Molnár Irén, Takács Zoltán, Ágyas Réka és a kérdezőbiztosok (10)

4.

A tevékenység címe: Konferencia fellépés

A tevékenység megvalósításának ideje: 2012. február 3–4.

Részvétel a Debreceni Egyetem centenáriumi ünneplésének programjában a Debreceni Egyetemi
Napokon: „*Környező országok magyar nyelven felsőoktatást végző intézményeinek fóruma*” című
konferencián. Debrecen

5.

Előadás: Illés Sándor – Gábrity Molnár Irén: *A magyar népesség nemzetközi migrációs folyamatai*

A tevékenység megvalósításának ideje: 2012. 02. 23.

Nyitókonferencia a *Voice of the Village Kapcsolattartás az elszármazottakkal* EU-s projektum
keretében. HUSRB/1002/222/033 Hungary–Serbia IPA Cross-border Co-operation Programme.
Kistérségek Fejlesztéséért Tudományos Egyesület. Lajosmizse

6.

Projektesoport munka bemutatása: *Gábrity Molnar I., Gábrity E., Takács Z.: Dimensions of transnational lifestyle*.

A tevékenység megvalósításának ideje: 2012. március 29-30

Presentations about project work *Scientific Association for Hungarology Research* Subotica, Serbia: Integrating (Trans)National Migrants in Transition States (TRANSMIG) SCOPES Project Meeting in Budapest, Szervező: MTA Földrajztudomány Intézet. Budapest

7.

Előadás Gábrity Molnár Irén: *20 éves a Magyarságkutató Tudományos Társaság*

A tevékenység megvalósításának ideje: 2012. június 27–28.

Bemutató előadás a *Külhoni magyar tudományosság és a hazai közművelődés* konferencián, Magyarságszolgálati Alapítvány, TIT Stúdió Egyesület, Budapest.

8.

Előadás: Zoltan Takac, Andreas Winkler: *Regional policy and regional disparities Institutionalisation of spatial development in Serbia with focus on the Autonomous Province of Vojvodina.*

A tevékenység megvalósításának ideje: 26-30th of August, 2012.

A konferencia címe: 32nd International Geographical Congress (IGC), Bern, Switzerland.

9.

Előadás: Eszter Gábrity, Zoltan Takac: *Language divided by border. Border and language consciousness among Hungarian migrants and labor migrants between the Serbian–Hungarian borders.*

A tevékenység megvalósításának ideje: 2012. szeptember 12–15

A konferencia címe: The “Borders and Borderlands: Today’s Challenges and Tomorrow’s Prospects”, the 2012. Szervező: European Association of Borderland Studies. Leipzig, Germany.

10.

Előadás: Gábrity Molnár Irén: *Új migrációs típusok és lakossági kapcsolatok a szerb-magyar határmentén*

A tevékenység megvalósításának ideje: 2012. október 25.

A konferencia címe: *Regionális együttműködés lehetőségei (Vajdaság – Dél-Alföld)*. Szervezők: Szabadkai Regionális Tudományi Társaság, MRTT Dél-alföldi tagozata, MTA Szegedi Területi Bizottsága Gazdaságtudományi Szakbizottsága. SZAB Székháza Szeged.

11.

Előadás: *A szerb–magyar határon átívelő migrációs életvitel*

A tevékenység megvalósításának ideje: 2012. október 27.

Előadás a *Társadalomtudományi, kultúratörténeti, kulturális antropológiai kutatások a XXI. század elején (Európai és regionális mozgások)* konferencián. Létünk folyóirat, Forum Könyvkiadó Intézet szervezésében, Újvidék

12.

Előadás: Gábrity Eszter: *„Ahol nem tudnak magyarul, ott én önként átváltok szerbre.”, Vajdasági magyar migránsok és ingázók államnyelvvél kapcsolatos nyelvi ideológiai*

A tevékenység megvalósításának ideje: 2012. november 15

A konferencia címe: 4th PhD Conference Budapest

13.

Előadás: *A szerb-magyar határon át migráló vajdaságiak életvitele*

A tevékenység megvalósításának ideje: 2012. november 30.

Előadás a *Szerb állampolgárok Magyarországon* című kutatás záró-konferencián az Európai Integrációs Alap támogatásával. Volán Egyesülés Székháza, Budapest

14.

Előadás: Gábrity Eszter, Takács Zoltán: *Serbian and Hungarian migrants’ language ideologies in Vojvodina.*

A tevékenység megvalósításának ideje: 2012. december 1.

A konferencia címe: Konteksti Novi Sad, Szerbia

15.

A tevékenység címe: <i>Adattárolás és MTT honlap szerkesztés</i>
A tevékenység megvalósításának ideje: 2012. február-november
Informatikus-programozó és honlapszerkesztés, adminisztrátori munkák
A résztvevők száma: Gábrity Molnár Irén, Kabai Beáta

16.

<i>Előadás: A szerbiai migráció kutatások főbb eredményei.</i>
A tevékenység megvalósításának ideje: 2012. december 3.
A szerbiai kutatások főbb eredményeinek bemutatása. Presentations about project work Scientific Association for Hungarology Research Subotica, Serbia. A konferencia címe: A Vajdaságból Magyarországra irányuló migráció sajátosságai. TRANSMIG final conference Szeged

17.

<i>Előadás: Prekogranični kontakti i nova regionalna svest / The cross-border relationships and the new regional consciousness.</i>
A tevékenység megvalósításának ideje: 2012. december 4.
A konferencia címe: <i>Srpsko-mađarski prekogranični kontakti i stil života migranata/ /The Serbian-Hungarian relations and cross-border migration of life forms.</i> TRANSMIG final conference, Szabadka. Szervező: Magyarországi Tudományos Társaság (SCOPEs)

II. Az MTT publikációs tevékenységéből 2012-ben

1. Áron Kincses, Zoltán Takács: *Characteristics of Serbian-Hungarian International Migration before Schengen.* 2012. In: Statisztikai Szemle. Vol. 90. No. 15. Budapest. pp. 98–108. http://www.ksh.hu/statszemle_archive/2012/2012_K15/2012_K15_096.pdf
2. Ágyas Réka: *Vajdasági sajtóelemzés a "Szerb állampolgárok Magyarországon" című kutatásban,* Európai Unió Európai Integrációs Alapja, Budapest. 2012.
3. Takács Zoltán: *Regionális és határon átívelő felsőoktatási intézménykapcsolatok és együttműködések Észak-Vajdaságban.* 2012. In: Educatio (Quarterly Review of Social Sciences Focused on Education), HU ISSN 1419-8827, No.I. 2012. Ed: Kozma Tamás. Budapest. pp. 104–122. <http://www.edu-online.eu/hu/educatio.php>
4. Gábrity Eszter: *The intertwining of linguistic identity and ideology among Hungarian minority commuters from Vojvodina to Hungary.* 2012. In: Jezikoslovlje 13.2 (2012) Osijek, Croatia. pp. 652–643
5. Dr. Gábrity Molnár Irén–Takács Zoltán: *A kibocsátó terület – Vajdaságban élők véleményei.* In: Dr. Kincses Áron (szerk.) *Szerb állampolgárok Magyarországon.* European Integration Fund Budapest. 2012. pp. 40–68. <http://www.szerbmigracio.hu/letoltes/eredmenyek/Szerbkonyv.pdf>
6. Gábrity Molnár Irén: *A szerb-magyar határon átívelő migrációs életvitel.* 314.7(497.11+439) In: Bence Erika (szerk.) *Létünk 2012/4.* ETO: 32+008+81+82. ISSN YU 0350—4158. COBISS.SR-ID 4664578. Forum Novi Sad, 2012. pp. 56–69. <http://www.letunk.rs/index.html>
7. Gábrity Eszter: *'But ever since so to say I have taken over the proper words ... so to say I have no problems': language ideologies of Vojvodina Hungarian migrants and commuters from Serbia to Hungary.* 2012. In: Zbornik za jezike i književnosti Filozofskog fakulteta u Novom Sadu (The Journal for Languages and Literatures of The Faculty of Philosophy). Novi Sad, Serbia
8. Gábrity Molnár Irén: *A Szerbia-Magyarország határtérségében kialakult új térségtudatról – a vándorok és ingázók vallomása.* In: Györi Ferenc (szerk.), *A tudás szolgálatában, Közép-Európai Monográfiák V/4. No: 19.* ISSN 2062-3712. ISBN 987-963-08-5415-3. Egyesület Közép-Európa Kutatására, Szegedi Tudományegyetem. 2012. pp. 119–128.
9. Takács Zoltán – Gábrity Molnár Irén: *Ph.D. karrier-utak, érvényesülési pályák, emigráció a vajdasági magyar doktoranduszok körében,* In: Franciskovic Dragana, Hózsa Éva (szerk.):

Évkönyv, Tanulmány gyűjtemény. ISSN 2217-8198, ETO/UDC: 37(058). Kiadó Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar Szabadka. 2012. pp. 180–190.

<http://magister.uns.ac.rs/attachments/article/111/Evkonyv2012%203%E2%80%93937.pdf>

10. Gábrity Molnár Irén: *A szerb-magyar határ két oldalán levő területek és lakosok közötti kapcsolatok esélye és gyakorlata.* In: Paczolay Péter (főszerk.) *Dieip Jog- és Politikatudományi folyóirat.* VI. évf. 2012/3. Szegedi Tudományegyetem, Állami és Jogtudományi Kar. Szeged. pp: 28–37. http://www.dieip.hu/2012_2_04.pdf

III. A Magyarságkutató Tudományos Társaság médiaszereplése, 2012

Magyar Szó:

Már a nyugdíjasok is elvándorolnak

Dr. Gábrity Molnár Irén: A tömbben élő magyarérdekeltségű községekben a lakosságszám-csökkenés majdnem mindenhol meghaladja a 10 százalékot

http://www.magyarszo.com/fex.page:2012-12-16_Mar_a_nyugdijasok_is_elvanderolnak.shtml
[Mihályi Katalin 2012. december 16., vasárnap](#) Rovat(ok): [Hétvége](#)

A népszámlálás adatai szerint Magyarországon 10, Csókán 20 százalékkal csökkent a magyarság lélekszáma. Vajdaságban a magyarok aránya a korábbi 15 százalékról 13 százalékra zsugorodott. Ma már nemcsak a fiatalok elvándorlása a jellemző, hanem a nyugdíjas korosztályé is, amely korábban távozott gyermekei után megy. A kedvezőtlen munkavállalási mutatók miatt csökken a gyermekvállalás, ez is fogyatkozásunkhoz vezet. Minderről dr. Gábrity Molnár Irén egyetemi tanárral, a Magyarságkutató Tudományos Társaság elnökével beszélgettünk.

Dr. Gábrity Molnár Irén: Nem csak a szórványban 20 százalék körüli a magyar lakosságfogyás, hanem Csóka és Nagyikinda környékére is ez a jellemző (Molnár Edvárd felvétele)

Milyen következtetés vonható le a szerbiai népszámlálási adatokból, ezek mit mutatnak a vajdasági magyarság szempontjából?

– A népszámlálási eredmények egy évet késtek, ami a szakemberek számára a számítógép korszakában enyhén szólva elfogadhatatlan. Az adatok szerint Szerbiában jelenleg 7 186 862 lakos él. Az ország lakosságának 83,32 százaléka szerb. A legfejlettebb térségben – a belgrádi régióban – a koncentrációjuk 90 százalékos. A nemzeti kisebbségek főképp az ország peremvidékén, vagyis a határ mentén élnek. A 21 etnikumnak a nemek szerinti és az összesített település típusok – város vagy falu – szerinti megoszlása nem mutat eleget. Amit a rendelkezésre álló adatok szerint jelenleg elemezni tudunk, azok a községek és régiók szerinti megoszlások. Az életkorra vonatkozó és iskolai végzettségi adatok még nincsenek meg. Engem nagyon érdekelnek a képzettségi szintet mutató adatok a települések (községek) és a nemzetiségi hovatartozás szerint. Erre is várni kell még.

Az országban nem csak Koszovó elcsatolása miatt változott a lakosság nemzetiségi összetétele, hiszen ezeket az adatokat már 2002-ben se közölték. A homogenizálódás azt jelenti, hogy néhány kivétellel a legtöbb nemzetiség létszáma csökkent: legjobban a jugoszlávoké (57 ezerrel vannak kevesebb), a montenegróiak tulajdonképpen megfeleltek, hiszen legtöbben szerbnek vallják

magukat (30 ezerrel csökkent a számuk). A magyarok száma tíz év alatt 40 ezerrel csökkent, a horvátoké 12 ezerrel, de fogytak a szlovákok, románok, bunyevácok is. Ami szembejött, hogy a lakosság általános fogyatkozásával ellentétben a roma lakosság számaránya drasztikusan növekedett (40 ezerrel vannak többen), ami a magas natalitásuk eredménye, és mert a romaság vállalása esetleg előnyt jelenthet számukra az EU segélyeszközei igénylésekor. Szaporodtak a bosnyákok, goránok és a muzulmánok (albán nincs). A statisztikában immár hivatalosan is megjelentek a németek, oroszok.

A magyarok száma Szerbiában 253 899, ami azt jelenti, hogy a szerbiai lakosságban 3,53 százalék a részarányunk. Átlagosan az összmagyarság Szerbiában 13,43 százalékkal csökkent, ami számomra lehangoló, mert követjük az Erdélyben észlelt csökkenési trendet.

Vajdaságban kevesebb, mint 2 millió lakos él, a magyarok száma pedig 251 136. Ez az összlakosság 13 százaléka, ami még 2002-ben majdnem 15 százalék volt! Attól tartok, hogy ilyen tendencia mellett a következő népszámláláskor Vajdaság lakosságában nem leszünk 10 százalékban se.

Mely téren alakult a legmeglepőbben a helyzet, ami a szociológusokat is váratlanul érte?

– A lakosság összeírásakor meglepően sokan (mintegy 160 ezren) a nemzeti hovatartozást nem vállalták. E személyek több mint a fele Vajdaságban él! A regionális hovatartozást (vajdasági, bácskai, szerémségi, Tisza menti stb.) Vajdaságban több mint 28 ezren választották, ami igen soknak számít, különösen, ha megfigyeljük, hogy Belgrádban és Dél-Szerbiában mindössze kétezren nyilatkoztak térségi hovatartozás szerint. Ugyanígy sok az ismeretlen Vajdaságban (pl. ufó, eszkimó, indián, hottentotta stb.): 14 791. Szabadkán nagyon magas a nemzeti hovatartozást nem vállalók száma is (több mint 10 százalék). Itt már nem lehet csak arra hivatkozni, hogy sokan vegyes házasságból születtek és nincs egyértelmű nemzetiségi identitásuk.

Ami számomra lehangoló, hogy nem csak a szórványban 20 százalék körüli a magyar lakosságfogyás, de Csóka és Nagyikinda környékére is ez a jellemző. A többen élő magyarérdekeltségű községekben a lakosságszám-csökkenés majdnem mindenhol meghaladja a 10 százalékot a községi adatok szerint. A magyarság csökkenése Magyarokizsa községben 9,35 százalék, Zentán 10,42 százalék, Szabadkán 11,60 százalék, Adán a fogyatkozás 12,42 százalék, Óbecsén 13,53 százalékkal kevesebb magyar él, Kishegyesen 14,05 százalékkal, Topolyán 14,35 százalékkal, Törökkanizsán 16,74 százalékkal és Csókán 20,64 százalékkal.

A magyar lakosság számának csökkenését leginkább a gyermekhiány és az elvándorlás, a szülőhely elhagyása okozza.

Szabadka etnikai szerkezete a következőképp alakul: 50 469 magyar, 38 254 szerb stb. Relatív számokban pedig: 36 százalék magyar, 27 százalék szerb, a horvátok és bunyevácok részaránya 10-10 százalék, aztán következnek a nem nyilatkozók (8 százalék) az egyéb nemzetiségűek (5) és a romák (2 százalék) illetve a jugoszlávok (2 százalék).

A fogyatkozás az egyes korosztályokat tekintve hogyan alakul? Mely korosztály száma csappant meg a legjobban?

– Tíz év alatt több mint 120 ezerrel csökkent a külföldön dolgozó szerbiaiak száma. Ez nem azt jelenti, hogy ők hazajöttek! Sokan végleg letelepedtek, állampolgárságot kértek, vagy egy harmadik országba távoztak. A külföldön tartózkodók 2011-ben hivatalosan csak 294 ezren voltak (ebből, a Vajdaságból eltávozottak száma 46 ezer). Az elvándorlás kapcsán egyébként nincsenek

pontos adataink. A népszámlálási kérdőívet kitöltött külföldi munkavállalók korosztály szerinti megoszlására és képzettségére vonatkozó adatok feldolgozása még folyamatban van. A külföldön tartózkodókat egyelőre nem mutatták ki nemzetiségük szerint, csak elszármazó helyük szerint, de 2002-ben a Vajdaságot elhagyók nemzeti összetétele így alakult: szerbek 15 258, magyarok 3004, horvátok 683, montenegróiak 568, romák 538. Ezek sem valós adatok, mert legtöbbször nem számolták fel a szülőházukat, a lakhelyváltozásokat se jelentették be.

A vajdasági magyarok migrációs trendjeit a Magyarságkutató Tudományos Társaság keretében aktuális nemzetközi kutatási projektumainkban követjük. A statisztikai adatok hiányában empirikus terepmunkát végeztünk. Legtöbb huszon- és harmincéves távozik az országból, általában jól képzettek. Újabban a Magyarországra bevándorlók között sok a vajdasági magyar nyugdíjas, ugyanis a kilencvenes években kivándorolt gyermekeihez költöznek családgyűjtés címen, persze a jobb orvosi ellátás reményében is. Valamennyi vajdasági migráns potenciális visszatérő, ugyanis még a Magyarországon való letelepedés esetén is gyakran járnak haza, a szülőföldön hagyott ingatlant legtöbbször nem adják el. A migrációs lakossági hálózatok sajátosságos és gyakorlatias logikával működnek. Például: Magyarországon dolgozni, Szerbiában költeni. Megállapítható, hogy a kettős állampolgárság lehetősége sokkal inkább a nemzeti tudat megerősítése a vajdasági magyarokban, semmint valamiféle „haszonélvezeti csomag”, amelyből inváziószerűen profitálni szeretne. Sokan az EU-s útlevelet könnyebb utazási lehetőségként szerzik meg. Kérdőívünk során 2012-ben, arra a kérdésre, hogy „Ön szerint, ha felveszi, miért veszi fel a magyar állampolgárságot egy vajdasági magyar?” a válaszok megoszlása így alakult: 48,1 százalék szerint azért, hogy könnyebben utazhasson az EU-ba, tanulhasson vagy vállalhasson ott munkát, 31,3 százalék szerint hogy nemzeti identitását a szülőföldjén megmaradva erősítse. A válaszadók szerint az is fontos (13 százalék), hogy EU-s útlevelet birtokában Nyugaton telepedhessen le, és végül csak 7,6 százalék mondta, hogy állampolgárság kell, hogy szülőföldjét elhagyva Magyarországra költözhessen.

Mennyire játszik szerepet a fogyatkozásban a gyerekvállalási kedv hiánya, vagy a társadalmi körülmények hatása?

– A gyermekvállalási hajlamot összekötném a fiataloknak a korábban soha nem tapasztalt kedvezőtlen munkavállalási problémáival (a készségek, a nyelvismeret és a hálózati kapcsolatok hiányával). Az alacsony gyermekvállalási kedv hatására kb. 8 százalékos a magyarság számának csökkenése; itt megjegyzem, hogy más nemzetiségű őshonos vajdasági lakosnál se kedvezőbb ez a szám, kivéve a romákat. A fiatalok gyermekvállalási hajlandósága csökkent és kitolódott 30 év fölé. Néhány évtizede még húszévesen illett házasodni és 2-3 gyermeket vállalni. Ma a fiatalok a karrierépítés céljából sokáig képzik magukat, majd a megfelelő munkahelykereséssel bajlódnak. A nők például elveszíthetik a munkahelyüket a gyermekvállalás bejelentésekor... Gyakori az első szülés vállalása 35 év felett, ami egészségügyi problémákat is okozhat és persze csak egy utódot a családban. Másrészt a migráció feminizációja világfolyamat, amely a nők nyitottságát, vándorlási hajlamát jelzi. Ahogy a nők iskolai végzettsége fokozatosan nő, részvételük a mobilitásban is magasabb.

Mit lehetne tenni, egyáltalán lehet-e valamit tenni, hogy megváltozzon ez a kedvezőtlen helyzet?

– Nem hagyhatjuk kicsúszni a kezünk közül a rossz demográfiai trendek befolyásolását. Európában szociális programok, önfoglalkoztatási formák, új munkajogi szabályzások (gyermekes családok részére) és karriersegítő irodák létesültek. A kormánynak, valamint a lokális önkormányzatoknak, a civil szervezeteknek, az egyháznak is oda kellene figyelni a családalapítás megkönnyítésére. Ez nemcsak kedvezősináló, tájékoztató programokból állna, hanem szociális támogatások egész sora

kellene, hogy kiegészítsen egy konkretizált demográfiai stratégiát. A magyarok fogyásának és előregedésének a megállítása a térségben előbb-utóbb a Magyar Nemzeti Tanács programjában is benne lesz.

Másrészt az emigrációs hálózatokat is figyelniük kellene. Az elmúlt 20 év során Magyarországra érkezett 700 ezer külföldi magyar nemzetiségűből csupán 200 ezer telepedett le ott, a többiek más országot választottak. A magyarországi tanulást és munkavállalást sok vajdasági magyar is „ugródeszkának” tekinti Európa és a világ felé. Demográfiaiilag sajnos őket végleg elvesztettük.

Egyéb médiaszereplések:

25. Marc 2012. A report with Zoltan Takacs in Dnevnik (Serbian language – regional daily newspaper): Мађарски пасош као улазница за Европу. PRESS CLIPPING: DNEVNIK: Prof. Iren G. Molnár. and Prof. Saša Kicošev were giving interviews about the research conducted in framework of TRANSMIG. In Serbian: *Integracija migranata na relaciji Vojvodina-Mađarska. Još uvek se mladi ne vraćaju* (In English: Integrating migrants on relation Vojvodina–Hungary. The Young People Still Do Not Return). <http://issuu.com/dnvdvp/docs/dnevnik250312> [2] (DNEVNIK, 25th of March 2012. pp. 6–7)

7. November 2012. A report with Irén Gábrity Molnár in „Hét Nap” Szabadka, Serbia: *Magyarország egyre nyitottabb* p. 12.

2012. december 3. 12:23. MTI. Hungary. *A gazdasági migráció vált meghatározóvá a Vajdaságban, Délvidékről érkezettek elsősorban Szegeden települtek le.*

3. December 2012. *Vajd.ma.* Serbia. <http://www.vajma.info/cikk/vajdasag/14494/>

3. December 2012. Hungary. <http://www.vajdasaghirek.com/index.php/idjaras/12459-transmig-projektzaro-konferencia-szegedszabadka>

2012. december 03., 13:09 | Hírek.sk | Forrás: MTI. Hungary. *Sokan kétlaki életet élnek a Vajdaságban*
<http://www.hirek.sk/kulfold/20121203114220/Sokan-ketlaki-eletet-elnek-a-Vajdasagban.html>

03. December 2012. Hungary. <http://vajdasag.eu/v20121203szeged>

3. December 2012. *Városi TV Szeged.* Hungary. MTI.
http://vtszeged.hu/hun/s_!news/i__34/i__7800
http://vtszeged.hu/hun/s_!news/i_karpat_medence_34/i_a_gazdasagi_migracio_valt_meghatarozova_a_vajdasag_7800/t_K%C3%A1rp%C3%A1t-medence%20-%20A%20gazdas%C3%A1gi%20migr%C3%A1ci%C3%B3v%C3%A1lt%20meghat%C3%A1roz%C3%B3v%C3%A1%20a%20Vajdas%C3%A1gban/index.html

4. December 2012, Pannon rtv Szabadka, Serbia. Híradó (in Hungarian)
<https://www.youtube.com/watch?v=4ezC1qTx9Gs>

Magyar Szó, Serbia (in Hungarian): http://magyarszo.com/fex.page:2012-12-04_A_gazdasagi_migracio_valt_meghatarozova_Vajdasagban.xhtml

4. December 2012. [23:28] Vajd.ma (online Serbia). Tanácskozás Szabadkán: *határon átnyúló kapcsolatok és a migránsok életmódja*. <http://www.vajma.info/cikk/tudomany/3691/Tanacskozasa-Szabadkan-hataron-atnyulo-kapcsolatok-es-a-migransok-eletmodja.html>

04. December 2012. Régió Rádió. Hungary. <http://hangtar.radio.hu/mr6szeged#!#2012-12-04>
Hungary. http://galamus.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=178199:a-gazdasagi-migracio-valt-meghatározova-a-vajdasagban&catid=76:hazai-vonatkozasu-hirek&Itemid=113

04/12/2012 - 14:55 Yu eco rtv (in Serbian) Sandra Iršević, Naučni skup o migracijama. <http://www.yueco.rs/vest/dru-tvo/nau-ni-skup-o-migracijama>

05. December 2012. Magyar Szó. Szerbia. http://magyarszo.com/fex.page:2012-12-05_Letelepedes_helyett_ingazast.xhtml
http://www.magyarszo.com/fex.page:2012-12-05_Cirkulisanje_umesto_nastanjivanja.xhtml
(Vesti na srpskom / Hírek szerbül)

10. December 2012. Pannon RTV Szabadka/Subotica, Serbia. Közel-kép – 2012.12.10. *Az elvándorlás okai – migráció zárókonferencia*. <http://pannonrtv.com/web/?p=4351>

A tartalmi beszámolót készítette az MTT elnöke

Szabadka, 2013. február 8.

Gábrity Molnár Irén

Az MTA Titkárságának tisztelettel megköszönjük a 2012. évi támogatását, mert lehetővé tette és elősegítette a Magyarságkutató Tudományos Társaság tevékenységét a Vajdaságban.